

Τὸ μῆνα ἔχει ὁ γαμπρός καὶ τὴ βδομάδα ἡ νύφη (ὁ γαμβρός ὀρίζει τὸν μῆνα τοῦ γάμου καὶ ἡ νύφη τὴν ἐβδομάδα, ἵνα μὴ συμπέσῃ ἡ ἔμμηνος ροή) Πελοπ. (Γορτυν.) Ἐδιάκα γὰρ γαμπρός καὶ βρέθηκα κοννιάδος (ἐπὶ τοῦ παρὰ προσδοκίαν ἀντὶ ἀγαθοῦ εὐρίσκοντος κακὸν) αὐτόθ.

Νά 'χα τοῦ γαδρου τοῦ χάρι | καὶ τῆς νύφης τὸ καμάρι (εὐτυχὴς ὁ γαμβρός διὰ τὴν χάριν τοῦ νά τὸν κολακεύουν καὶ περιποιούνται ὅλοι, ἡ δὲ νύφη διὰ τὸ καμάρι ποῦ ἐπιδεικνύει, ἐνῶ ὅλοι προσπαθοῦν νά τὴν ἀναδείξουν ὡραίαν) Κεφαλλ. γ) Ὁ ἀνὴρ ὁ ἐγκαταλείπων τὴν οἰκογένειάν του καὶ εἰσερχόμενος εἰς τὴν οἰκογένειαν τῆς συζύγου, ἐσώγαμβρος πολλαχ.: Ἐχει μοναχοκόρη καὶ θά πάρῃ γαμπρό. Τὸ θηλ. γαμπρή, ἡ νύμφη Ἀπουλ. Καλαβρ. — ΜΦιλῆντ. ἐνθ' ἀν. 2) Ἐνα μέλος τῆς ομάδος τῶν μετῃμφισμένων Θεσσ. 3) Πληθ. γαμπροί, εἶδος παιδιᾶς οἰκογενειακῆς Σάμ.

γαμπροσκάμνιν τό, Πόντ. γαμπροσκάμν' Πόντ. γαμπροσκάμ' Πόντ.

Ἐκ τῶν οὐσ. γαμπρός καὶ σκαμνί. Τὸ γαμπροσκάμ', καθὼς καὶ βασιλοκοσκάμν' καὶ βασιλοσκάμ', καθ' ἀπλολογίαν.

Κάθισμα ἐπὶ τοῦ ὁποίου κάθεται ὁ νεόνυμφος διὰ νά τὸν ξυρίσουν. Συνών. νεογαμοσκάμνιν.

γαμπροστόλι τό, Θράκ. (Κασταν. Σηλυβρ.) γαμπροστόλ' Θράκ. (Σαρεκκλ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γαμπροστολίζω.

Ἡ γαμήλιος πομπή τῆς νύμφης ἐνθ' ἀν.: Ἄσμ.

Χορεύει ἡ νύφη καὶ ὁ γαμπρός, χορεύ' τὸ γαμπροστόλι, νὰ τοῖς ἀξιώσῃ ὁ Θεὸς νὰ παντρευτοῦνε ὅλοι Κασταν.

γαμπροστολίζω Ἡπ. γαμπροστολιζου Θράκ. (Καλλίπ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γαμπρός καὶ τοῦ ρ. στολίζω.

Ἐνδύω τὸν γαμβρὸν τὴν γαμήλιον στολήν: Ἄσμ.

Καθὼς μὲ γαμπροστολίσαν, νὰ μὲ νεκροστολίσουν Ἡπ.

Οὐραῖους εἶσ' ἀνάλλαγους, λιβέντης ἀλλαμένους καὶ οὐντας γαμπροστολιότηκες, σὰν ἄγγιλους γραμμένους Καλλίπ.

γαμπροστόλιστος ἐπίθ. Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.) γαμπροστόλιγος Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γαμπροστολίζω.

Ὁ στολισμένος, ἐνδεδυμένος ὡς γαμβρός.

γαμπρούδι τό, Ἰων. (Κάτω Παναγ. Κρήν.) γαμπρούδι Ἡπ. (Χιμάρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γαμπρός διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - οὐδι.

1) Θωπευτικῶς ὁ γαμβρός: Ἄσμ.

Καλῶς το τὸ γαμπρούδι μου, καλῶς τον τὸ γαμπρό μου, εἶντα χαμπάρια μοῦ 'φερεις ἀπὸ τὴ μονοκόρη;

Κάτω Παναγ. Συνών. γαμπρουλλάκις, γαμπρουλλάκος, γαμπρούλλης, γαμπρούτσικος 2) Πληθ. γαμπρούδα, ὁ γαμβρός καὶ ἡ νύμφη μαζί.

γαμπρουλλάκις ὁ, ἀμάστ. γαμπρουλλάξ' Στερελλ. (Αἰτωλ.) Οὐδ. γαμπαουλλάκι τό, Θράκ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γαμπρούλλης καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - άκις.

Γαμπρούδι 1, ὁ ἰδ.

γαμπρουλλάκος ὁ, Πελοπ. (Κορινθ. κ. ἀ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γαμπρούλλης καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - άκος.

Γαμπρούδι 1, ὁ ἰδ.: Νὰ τὸν χαίρῃσαι, νὰ σοῦ ζήσῃ ὁ γαμπρουλλάκος! (εὐχή).

γαμπρουλλάς ὁ, Στερελλ. (Δεσφ. Καλοσκοπ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γαμπρούλλης καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - άς.

Εἰρων. ὁ γαμβρός. Συνών. ἰδ. ἐν λ. γαμπριᾶς.

γαμπρούλλης ὁ, σύνθηθ. γαμπρούλλ'ς σύνθηθ. βορ. ἰδιώμ. Οὐδ. γαμπρούλλι τό, Κῶς Μεγίστ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γαμπρός διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - οὐλλης.

Γαμπρούδι 1, ὁ ἰδ. Ἡ λ. καὶ ὡς παρων. ὑπὸ τὸν τύπ. Γαμπρούλλ'ς Στερελλ. (Ἀράχ.) Ἀπρούλλης Νάξ. Ἀπύρανθ.) Τὸ οὐδ. περιφρονητικῶς ἐπὶ τοῦ μικροσώμου γαμβροῦ.

γαμπρουλλιά ἡ, Ἀθῆν. Πειρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γαμπρούλλης καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - ῖα.

Ὁ πρῶτος μετὰ τὸν γάμον χρόνος, ὁ κοινῶς λεγόμενος μὴν τοῦ μέλιτος: Πέρασε τὴ γαμπρουλλιά του 'ς τὸ δεῖνα μέρος. Γύρισε ἀπὸ τὴ γαμπρουλλιά του. Ἀπάνω 'ς τὴ γαμπρουλλιά του ἀρρώστησε ἡ γυναῖκα του.

γαμπρούτσικος ὁ, Στερελλ. (Φθιώτ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γαμπρός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - οὐτσικος.

Γαμπρούδι 1, ὁ ἰδ.: Ἄσμ.

Τρεῶν μερῶν γαμπρούτσικος δώδεκα χρόνους σκλάβος, ποτέ μου δὲ 'νιερύτηκα 'ς τὸν ὕπνο ποῦ κοιμώμουν καὶ ἀπόψ' εἶδα 'ς τὸν ὕπνο μου παντρεύετ' ἡ γυναῖκα μ'.

γαμῶ κοιν. καὶ Πόντ. γαμοῦ Ἡπ. ἁμῶ Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.) μῶ Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Τραπ. Χαλδ.) γαμίζω Κάρπ.

Τὸ ἀρχ. γαμῶ = λαμβάνω γυναῖκα, νυμφεύομαι. Οἱ τύπ. ἁμῶ καὶ μῶ κατ' εὐφημισμὸν.

1) Συνέρχομαι γυναικί, βινῶ κοιν. καὶ Πόντ. 2) Οἱ τύποι ἁμῶ καὶ μῶ μόνον ἐπιφωνηματικῶς εἰς δήλωσιν θαυμασμοῦ, ἐκπλήξεως κττ.: Μῶ σε, πότε ἔρθεις; (ἦρθεις) Τραπ. Χαλδ. Μῶ σε, τό παλαλὸς ἐν'! (βρέ, τί παλαλὸς ποῦ εἶναι!) αὐτόθ.

γάνα ἡ, πολλαχ. δάνα Κύπρ. δάνη Κύπρ.

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Α) Κυριολ. 1) Ἡ πρασίνη σκωρία τῶν ἀγανῶτων χαλκίνων σκευῶν πολλαχ. 2) Μετων. ἄνθρωπος φορτικὸς Λέσβ.: Αὐτὸς εἶναι γάνα, δὲ ξικουλλῆ. 3) Ἡ κολλώδης πρασίνη ὕλη ἡ σχηματιζομένη εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῶν στασίμων λιμναίων ὑδάτων Κάρπ. Λέσβ. 3) Ὑλὴ μέλαινα σχηματιζομένη εἰς τὰ ἀγγεῖα τὰ ἐπιτιθέμενα εἰς πυρὰν πολλαχ.: Ὁ φοῦρνος δὲ φοβᾶται ἀπὸ γάνες (ὁ ἔχων κακὴν φήμην δὲν φοβεῖται τὴν φήμην νέας κακῆς του πράξεως) Κεφαλλ. Νά 'χι ὁ γάιδαρος ἀνάγξ' ἀπὸ βροσιμῆς καὶ οὐ φοῦρνους ἀπὸ γάνις (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Στερελλ. (Αἰτωλ.) 2) Κηλὶς οἰαδήποτε πολλαχ.: Ἐχει γάνες 'ς τὰ μοῦτρα του Ἡπ. Τοῦν γάνουσαν μὴ γάνα 'ς τοῦ μοῦτρου τ' Αἰτωλ. || Φρ. Βάνου γάνα 'ς τοῦ πρόσουπου μ' (προσάπτω ἐμαυτῷ κατασχύνην) Ἡπ. Βγάζου τοῖ γάνις ἀπ' τοῦ πρόσουπου μ' (ἀπαλλάττομαι τῆς κατασχύνης) Αἰτωλ. Συνών. μουντζούρα. γ) Μεταφ. αἰσχύνη,

καταισχύνη πολλαχ.: Φρ. "Ανθρωπος τῆς πομπῆς καὶ τῆς γάνας. Γυναῖκα τῆς πομπῆς καὶ τῆς γάνας || Ἄσμ.

Κοδὴ γυναῖκα πέροδικα, ψηλὴ καραμαδάνα,
ψηλὸς ἄδρας σὰν ἄγγελος, κοδὸς βοδὴ καὶ γάνα

Μάν. 5) Μετων. ἄνθρωπος πρόστιχος, ἄξιος πομπεύσεως Ζάκ. Λευκ. κ. ἄ. 4) Τὸ λευκάζον ἐπίχρισμα τῆς γλώσσης τὸ σχηματιζόμενον ἀπὸ ἀσθένειαν ἢ ὑπερβολικὴν δίψαν πολλαχ.: "Εβγαλε γάνα ἢ γλῶσσα μου. β) Τὸ καθ' ὑπερβολὴν ἄλμυρόν φαγητὸν τὸ προκαλοῦν δίψαν Θράκ. (Σαρεκκλ.) κ. ἄ. 5) Ἡ ἄλμη Θράκ. (Σαρεκκλ.): Φρ. Τὸ φαεῖ ἔγινε γάνα (πολὺ ἄλμυρόν).

β) Μεταφ. 1) Θυμὸς Θράκ. (Σαρεκκλ.): "Απ' τὴ γάνα τ'ς τό 'καμε Σαρεκκλ. 2) Ἀσχολία, φροντίς Θράκ. (Σαρεκκλ.) Λέσβ. Μέγαρ. κ. ἄ.: "Ογιους ἔχ' μουρά, ἔχ' γάνις κὶ φαρμάσια Λέσβ.

Πβ. γανάδα, γανάδι, γανιά (I), γανιάδα, γανίλα, γάνος (II).

γανάδα ἢ, σύνηθ. καὶ Καπ. (Σινασσ.)

Ἐκ τοῦ οὗς. γάνα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άδα (I).

Α) Κυριολ. 1) Γάνα I, ὁ ἰδ., σύνηθ.: Τὸ καζάνι βγάνει γανάδα. β) Ἡ χυμικὴ δηλητηριώδης ἀλλοίωσις φαγητοῦ ἐκ τῆς ὀξειδώσεως χαλκίνου σκεύους Εὐβ. Χίος κ. ἄ.: Δὲ γάνωσα τὸ χαράνι κ' ἔβγαλε γανάδα τὸ φαεῖ Εὐβ. Χίος. 2) Κηλὶς, σκωρία μετάλλου ἐν γένει Σάμ. 3) Γάνα 4, ὁ ἰδ., σύνηθ. καὶ Καπ. (Σινασσ.): "Εχει ἢ γλῶσσα μου γανάδα. "Εχω γανάδα 'ς τὸ στόμα. β) Μεγάλη, ὑπερβολικὴ δίψα Δαρδαν. γ) Ὁ ἐκ ψύξεως προκαλούμενος ἐρεθισμὸς τοῦ λάρυγγος καὶ ἡ ἀλλοίωσις τῆς φωνῆς πολλαχ.: Ὁ λαιμὸς μου ἔχει γανάδα (ὀμιλῶ βραχνά). 4) Ὁ ἐν περιπτώσει πλήρους γαλήνης τῆς θαλάσσης προκαλούμενος ὑπὸ ἐλαφρᾶς πνοῆς ἀνέμου διάφορος χρωματισμὸς εἰς τι μέρος τῆς ἐπιφανείας τῆς Ἠπ.

5) Τὸ ἔνεκα ὁμίχλης πρασινωπὸν χρῶμα τοῦ ὀρίζοντος Μεγίστ.

β) Μεταφ. 1) Γάνα B1, ὁ ἰδ., Θράκ. (Σουφλ.): "Απ' τὴ γανάδα δὲν ἤξιρι τί ἔκανι. || Φρ. "Ηρετὶ γανάδα φουρτουμένους. 2) Γάνα B2, ὁ ἰδ., Εὐβ. Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν. Σηλυβρ.) Μακεδ.: Παροιμ. φρ. "Ολ' ἢ γανάδα μ' τ' ἀντροῦ μ' οὐ θάνατους (διὰ τοὺς ἀδιαφοροῦντας διὰ ζήμιαν τινά) Αἰν. 3) Κόπωσις Μακεδ.

Πβ. γάνα, γανάδι, γανιά (I), γανιάδα, γανίλα.

γανάδι τό, ἀμάρτ. γανάδ' Σαμοθρ.

Ἐκ τοῦ οὗς. γάνα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άδι.

Ἡ πίκρα τοῦ στόματος ἢ προερχομένη ἀπὸ ἀσιτία ἢ ἄλλην αἰτίαν. Πβ. γάνα, γανάδα, γανιά (I), γανιάδα, γανίλα, γάνος (II).

γάνι τό, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὗς. γάνος.

Λίπος: Τὸ φαεῖ δὲν ἔχει γάνι. Συνών. γάνος (I).

γανὶ τό, Ἰων. (Κρήν.)

Λέξις πεποιημένη.

1) Τὸ ἀκαταπαύστως κλαυθυρίζον νήπιον. 2) Τὸ ἰσχνὸν καὶ καχεκτικὸν παιδίον.

γάνια ἢ, Ἠπ. γάγια Ἠπ.

Λέξις πεποιημένη.

1) Τὸ νὰ κλαίῃ τις μεγαλοφώνως: Κακὴ γάνια νὰ σὲ μάση! (ἀρά). 2) Στενοχωρία Θράκ. (Σηλυβρ.)

γανιά (I) ἢ, Κέρκ. (Ἀργυροῦδ. κ. ἄ.) Μακεδ. (Καταφύγ.) γαν-γιά Κῶς.

Ἐκ τοῦ οὗς. γάνα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ιά.

1) Γάνα I, ὁ ἰδ., Κῶς Μακεδ. (Καταφύγ.) 2) Ἡ μελανὴ ἀσβόλη τοῦ φούρνου Κέρκ. (Ἀργυροῦδ.) 3) Μελανὴ κηλὶς, μελανιά Κέρκ.: Πήγαινε νὰ πλυθῆς ποῦ εἴσαι γεμάτος γανιές. 4) Μεταφ. αἰσχος, ὄνειδος Κέρκ.

Πβ. γάνα, γανάδα, γανάδι, γανιάδα, γανίλα, γάνος (II).

γανιά (II) ἢ, Πελοπ. (Ἀνδρουῖς. Μάν. Μεσσ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὗς. γάνος = ἡ δροσιτικὴ καὶ ζωογό-νος ιδιότης τοῦ ὕδατος.

Τὸ παχὺ καὶ εὐφορὸν χῶμα παραποταμίου γῆς: Σπέρνω τὴ γανιά Ἀνδρουῖς. || Παροιμ. φρ. "Αμα φτυχήσουν οἱ γανιές του, τὸ γιομίζει τὸ δουφεκοσίδερο καλαβόκι (εἰρων. ἐπὶ πτωχοῦ) αὐτόθ.

γανιάδα ἢ, Α. Ρουμελ. (Φιλιπούπ.) Εὐβ. (Κουρ. Κύμ.) Θράκ. (Αἰν. Σουφλ.) γανιάδ' Ἰμβρ.

Ἐκ τοῦ οὗς. γανιά (I) καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άδα (I).

Α) Κυριολ. 1) Ἡ σκωρία τῶν χαλκίνων σκευῶν Εὐβ. (Κύμ.) β) Ἡ σκωρία ἐν γένει τῶν μετάλλων Α. Ρουμελ. (Φιλιπούπ.) γ) Μαυρίλα ἐκ τριψίματος ἀκασσιτερώ-του σκεύους Εὐβ. (Κουρ.): Τὸ κουρέλι ἔπιασε γανιάδα.

2) Κηλὶς Α. Ρουμελ. (Φιλιπούπ.)

β) Μεταφ. 1) Καταισχύνη, ὄνειδος Α. Ρουμελ. (Φιλιπούπ.) 2) Θυμὸς Θράκ. (Αἰν. Σουφλ.) 3) Φροντίς Ἰμβρ.

Πβ. γάνα, γανάδα, γανάδι, γανιά (I), γανίλα, γάνος (II).

γανιάζω (I) πολλαχ. γανιάζου πολλαχ. βορ. ἰδιωμ. γκανιάζω Ἠπ. κ. ἄ. γκανιάζου Ἠπ. κανιάζου Μακεδ. Ἐκ τοῦ οὗς. γάνια.

1) Φωνιάζω δυνατά, θρηνῶ, κλαίω γοερῶς καὶ ἔνεκα τούτου μοῦ γεννᾶται αἰσθημα κόπου, ἀγωνίας, πνιγμοῦ κττ., συνήθως ἐπὶ μικρῶν παιδίων πολλαχ.: Γάνιασε τὸ παιδί ἢ γάνιασε τὸ παιδί νὰ κλαίῃ πολλαχ. Ἐγάνιασα νὰ σοῦ φωνιάζω κ' ἐσὺ δὲν ἀκούς Χίος κ. ἄ. 2) Αἰσθάνομαι βραχνάδα εἰς τὴν φωνὴν Μακεδ.: Κάνιασι τοῦ μικροῦ ἀπ' τὰ κλάματα. Συνών. βραχνιάζω. 3) Ἀγωνιῶ, ἀσχάλλω πολλαχ.: Βάνω ἔννοιες καὶ γανιάζω Θράκ. Γάνιασα νὰ τὸ τελειώσω αὐτόθ. Γάνιασ' ἢ καρδούλλα μ' Θεσσ. Γάνιασα νὰ σὲ ἔβρου Ἰμβρ. Γανιάζω γὰ νὰ οἰκονομήσω λίγα χρήματα Ἠπ. Πὸ τὸ πρῶι ὡς τὸ βράδυ μὲ τοῦνα τὰ παιδιὰ γανιάζω Μέγαρ. || Φρ. Γάνιασα καὶ πάθιασα (ὑπό-φερα πολὺ) Προπ. (Κύζ.) Γάνιακα καὶ πάθιακα (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Σκυρ. Καὶ μετβ. κάμνω τινὰ νὰ ὑποφέρῃ, ν' ἀγωνιᾷ, ν' ἀσχάλλῃ πολλαχ.: Μὴ γάνιασι οὐ πι-κραμένους οὐ ἄντρας μ' μὲ τοῖς ἀναπουδγῆς τ' Μακεδ. Πάλι θὰ μὲ γανιάσης! Προπ. (Ἀρτάκ. Πάνορμ.) || Ἄσμ.

Θάλασσα, μὴ φουρτουγιάζης | κὶ τοῦ γμιτξῆ γανιάζης Θράκ. (Αὐδήμ.) 4) Συστέλλομαι Πελοπ. (Καλάβρυτ.) 5) Ἐξασθενῶ, ἐξαντλοῦμαι ἀγν. τόπ. Συνών. γάζω 3.

γανιάζω (II) σύνηθ. γανιάζου πολλαχ. βορ. ἰδιωμ. ἀγανιάζω Ἠπ. Χίος ἀγανιάζου Ἠπ. (Ζαγόρ. κ. ἄ.) γαν-γάν-νον Λυκ. (Λιβύσσ.) γκανιάζω Ζάκ. Ἠπ. Κύθν. Πελοπ. (Βυτίν. Καλάβρυτ.) κ. ἄ. γκανιάζου Θεσσ. Θράκ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) γανιάζω Πελοπ. (Κορινθ.) κανιά-ζου Λῆμν.

Ἐκ τοῦ οὗς. γανιά (I).

1) Καλύπτομαι ὑπὸ σκωρίας, ὀξειδοῦμαι, ἐπὶ μεταλλί-νων ἀντικειμένων σύνηθ.: Γάνιασε ὁ τέντζερης κττ. Γάνιασαν τὰ κοντάλια κττ. β) Ἀλλοιοῦμαι χυμικῶς προσ-

